

КОЛОКВИЈУМ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ)

5. јун 2023.

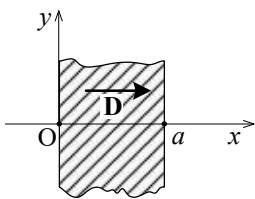
Напомене. Колоквијум траје 120 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка колоквијума. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овог папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ					Укупно поена	
Индекс година/број	Презиме и име					
/						
ПИТАЊА				ЗАДАЦИ		
1	2	3	4	1	2	

ПИТАЊА

1. У бесконачној плочи дебљине a , која се налази у вакууму, познат је вектор електричне индукције $\mathbf{D} = D_0 \sin\left(\frac{\pi x}{2a}\right) \mathbf{i}_x$, где је D_0 константа. (а) Одредити расподелу слободног наелектрисања плоче. (б) Полазећи од уопштеног Гаусовог закона у интегралном облику, одредити вектор јачине електричног поља изван плоче, за $x < 0$ и $x > a$.

(а)	(б)
-----	-----

2. Написати потпун систем једначина у диференцијалном облику за стационарно електромагнетско поље, ако је у свакој тачки простора познат вектор побудног поља $\mathbf{E}_i$.

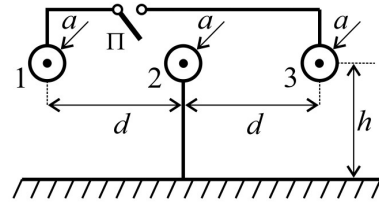
3. Густина слободног површинског наелектрисања на раздвојној површи две линеарне хомогене проводне средине, у којима постоји стационарна струја, је ρ_s . Пермитивности средина су ϵ_1 и ϵ_2 , а специфичне проводности σ_1 и σ_2 , респективно ($\epsilon_1 \sigma_2 \neq \epsilon_2 \sigma_1$). Одредити густину везаног површинског наелектрисања на раздвојној површи.

4. Бесконачно дугачка права нит, у којој постоји стална струја I , постављена је, у вакууму, дуж z -осе цилиндричног координатног система. (а) Извести израз за вектор магнетске индукције ове нити. (б) Полазећи од овог израза показати да важе основне диференцијалне једначине стационарног магнетског поља, у свим тачкама изван нити.

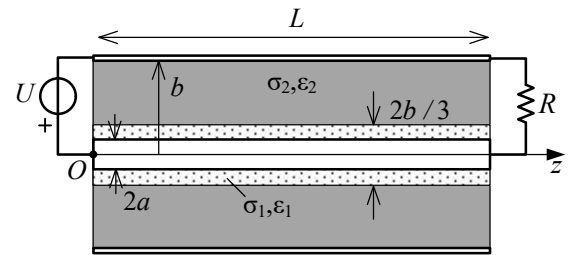
(а)	(б)
-----	-----

ЗАДАЦИ

1. Три веома дугачка паралелна цилиндрична проводника, полупречника попречног пресека $a = 4 \mu\text{m}$, постављена су у ваздуху на висини $h = 0,6 \text{ mm}$ изнад бесконачне проводне равни, као на слици. Осе проводника су на међусобном растојању $d = 0,2 \text{ mm}$. У почетном стационарном стању прекидач Π је отворен, проводник 3 је ненаелектрисан, проводник 2 је галвански спојен са проводном равни, а потенцијал проводника 1 је $V_1 = 5 \text{ V}$. Израчунати потенцијал проводника 3 у: (а) почетном стационарном стању и (б) стационарном стању насталом након затварања прекидача Π (тј. након галванског спајања проводника 1 и 3).

2. На улаз правог коаксијалног вода дужине L , унутрашњег полупречника a и спољашњег полупречника b , прикључен је генератор временски константног напона U . На други крај вода прикључен је отпорник отпорности R , као на слици. Унутрашњост вода испуњена је са два линеарна хомогена коаксијална слоја диелектрика, специфичних проводности σ_1 и σ_2 и пермитивности ϵ_1 и ϵ_2 , респективно. Полупречник раздвојне површи слојева је $b/3$. Занемарујући ивичне ефекте, одредити (а) проводност вода и (б) струју унутрашњег проводника $I(z)$, $0 \leq z \leq L$, за референтни смер са слике. (в) Нацртати еквивалентно електрично коло овог система.

Напомена:

У цилиндричном координатном систему је $\text{div } \mathbf{A} = \frac{1}{r} \frac{\partial}{\partial r}(rA_r) + \frac{1}{r} \frac{\partial A_\phi}{\partial \phi} + \frac{\partial A_z}{\partial z}$ и

$$\text{rot } \mathbf{A} = \left(\frac{1}{r} \frac{\partial A_z}{\partial \phi} - \frac{\partial A_\phi}{\partial z} \right) \mathbf{i}_r + \left(\frac{\partial A_r}{\partial z} - \frac{\partial A_z}{\partial r} \right) \mathbf{i}_\phi + \frac{1}{r} \left(\frac{\partial}{\partial r}(rA_\phi) - \frac{\partial A_r}{\partial \phi} \right) \mathbf{i}_z$$

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА КОЛОКВИЈУМА ИЗ
ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ), ОДРЖАНОГ
5. ЈУНА 2023. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. (a) $\rho(x) = \frac{D_0\pi}{2a} \cos\left(\frac{\pi x}{2a}\right)$, $\rho_s(x=0) = 0$, $\rho_s(x=a) = -D_0$. (б) За $x < 0$ и $x > a$, $\mathbf{E} = \mathbf{0}$.

2. $\text{rot } \mathbf{E} = 0$, $\text{rot } \mathbf{H} = \mathbf{J}$, $\text{div } \mathbf{D} = \rho$, $\text{div } \mathbf{H} = 0$, $\mathbf{D} = \mathbf{D}(\mathbf{E})$, $\mathbf{B} = \mathbf{B}(\mathbf{H})$, $\mathbf{J} = \mathbf{J}(\mathbf{E} + \mathbf{E}_i)$.

3. $\rho_{ps} = \rho_s \frac{(\epsilon_2 - \epsilon_0)\sigma_1 - (\epsilon_1 - \epsilon_0)\sigma_2}{\epsilon_1\sigma_2 - \epsilon_2\sigma_1}$.

4. (a) $\mathbf{B} = \frac{\mu_0 I}{2\pi r} \mathbf{i}_\phi$. (б) $\text{rot } \mathbf{B} = 0$, $\text{div } \mathbf{B} = 0$.

ЗАДАТАК

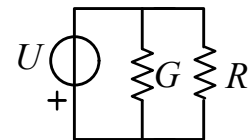
1. $a_{11} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{2h}{a} = 10,257 \cdot 10^{10} \frac{\text{m}}{\text{F}} = a_{22} = a_{33}$, $a_{12} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{\sqrt{d^2 + (2h)^2}}{d} = 3,247 \cdot 10^{10} \frac{\text{m}}{\text{F}} = a_{21} = a_{23} = a_{32}$,

$a_{13} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{\sqrt{(2d)^2 + (2h)^2}}{2d} = 2,070 \cdot 10^{10} \frac{\text{m}}{\text{F}} = a_{31}$.

(a) $V_3^{(0)} = \frac{a_{11}a_{13} - a_{12}^2}{a_{11}^2 - a_{12}^2} V_1 = 0,56 \text{ V}$. (б) $V_3^{(z)} = \frac{a_{11}(a_{11} + a_{13}) - a_{12}^2}{a_{11}^2 - a_{12}^2} V_1 = 2,78 \text{ V}$.

2. (a) $G' = \frac{2\pi}{\frac{1}{\sigma_1} \ln \frac{b}{3a} + \frac{1}{\sigma_2} \ln 3}$, $G = G'L$. (б) $I(z) = G'U(L-z) + \frac{U}{R}$.

(в)

- РЕЗУЛТАТИ КОЛОКВИЈУМА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 12. ЈУНА У 11:00 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У СОБИ 63) ЈЕ 12. ЈУНА ОД 11:00 ДО 11:30 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика